

Nesodden kommune
Postboks 123
1451 NESODDTANGEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øystein Hansgård Gjelsvik, 32266608

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven for utslipp av kommunalt avløpsvann fra Nesodden kommune

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus fatter vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra del av Oslo tettbebyggelse i Nesodden kommune.

Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt, og gjelder fra dags dato.

Statsforvalteren fatter vedtak om gebyr på kr 137 000,- for behandling av saken.

Vedtaket om tillatelse og gebyrfastsettelse kan påklages innen tre uker.

Vi viser til søknad mottatt 28.04.2023 om tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra del av Oslo tettbebyggelse i Nesodden kommune, samt sakens øvrige dokumenter.

Bakgrunn

Statsforvalteren anmodet Nesodden kommune i brev datert 08.06.2022 om å søke om tillatelse til drift av avløpsnett i kommunen, med bakgrunn i endring av kommunens avløpssituasjon etter nedleggelse av Buhrestua renseanlegg i 2021. Kommunen har i dag ikke en utslippstillatelse som er dekkende for avløpssituasjonen i kommunen.

Søknad

Nesodden kommune søker om tillatelse til drift av kommunen sitt avløpsnett med tilhørende pumpestasjoner og overløp. Nesodden kommune er en del av Oslo tettbebyggelse. Kommunalt avløpsvann fra Nesodden kommune leveres til VEAS for behandling og rensing.

Omsøkt ramme

Kommunen søker om en tilførsel av kommunalt avløpsvann til VEAS på 25 340 pe (BOF₅). Dette er basert på en teoretisk pe-beregning for maksuke basert på NS9426. Beregningene tar høyde for årlig

befolkningsvekst på ca. 1 %, tilknytning av Fagerstrand tettbebyggelse, og ellers utbygging av kommunens avløpsnett til deler av kommunen som i dag ikke er tilknyttet, i årene som kommer.

Avløpsanlegg og overløp

Nesodden kommune drifter omtrent 185 km med kommunalt avløpsnett. Det er etablert 45 kommunale avløpspumpestasjoner, og disse har en blanding av nødoverløp og regnvannsoverløp. Det totale utslippet fra alle overløpene er målt til ca. 34 348 m³/år. Pumpestasjoner nær fjorden har dypvannsutslipp, mens et fåtall har overløpsutslipp til lokale resipienter eller avlastningstank. Det er anslått at utslipp fra lekkasjer på ledningsnettet utgjør 10–15 %, og lekkasjene er lokalisert punktvis på skjøter eller i kummer. Fremmedvannsandelen er beregnet til 40 %. Kommunen har gjennomført en grov kartlegging av innlekkasjer, og gjennomfører for tiden tilstandsregistrering på avløpskummer i kommunen for å kunne prioritere tiltak på en hensiktsmessig måte.

Overløp fra pumpestasjoner går i hovedsak ut i Oslofjorden, og noen til lokale resipienter. I tillegg til vassdragsovervåking gjennom vannområdene Indre Oslofjord Vest og PURA, driver kommunen prøvetaking i utvalgte lokale resipienter og har gjort dette i lang tid. De fleste lokale vannforekomstene i kommunen har i dag moderat tilstand. Samlet utslipp fra alle overløp er ca. 2,7 % av oppsamlet avløpsvann fra tettbebyggelsen i tørrvær. Kommunen skriver i søknaden at de vil sørge for at myndighetenes krav på 1 % blir lagt inn i kommunens planer.

De fleste overløp på avløpsnettet går til vannforekomstene Oslofjorden (ID: 0101020601-C) og Bunnefjorden (ID: 0101020701-5-C). Nesodden kommune skriver at de har gjennomført miljørisikovurdering for alle pumpestasjoner i kommunen, og kommunen har tidligere gjennomført ROS-analyse og beredskapsplan mot utilsiktede utslipp.

Avløpsnettet fra Nesodden ledes til VEAS gjennom eksisterende rør over fjorden fra Alværn pumpestasjon. Det er i tillegg planlagt å ha overføring fra ytterligere pumpestasjoner slik at kommunen vil ha tre separate overføringsledninger som alle har tilkoblingspunkt inne i innløpstunnel på VEAS sitt anlegg. Nesodden kommune eier og drifter alle sjøledninger.

Påslippspunkt til VEAS

Påslippspunkt for avløpsvann fra Nesodden sitt avløpsnett er lokalisert på innførselstunnelen på VEAS sitt anlegg.

Høring

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus sendte 11.09.2024 søknaden på høring til berørte parter, offentlige organer og myndigheter og organisasjoner som ivaretar allmenne interesser. Søknaden ble også lagt ut på Statsforvalteren sine nettsider. Vi mottok ett høringsinnspill. Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsinnspillet og Nesodden kommune sine kommentarer til innspillet.

Vann- og avløpsetaten Oslo kommune

Vann- og avløpsetaten har hovedsakelig kommentarer knyttet til resipientvurderingen, og har oppsummert sitt innspill i følgende punkter:

1. I resipientvurderingen refereres det til arbeidet i regi av Fagrådet for indre Oslofjord uten at hovedkonklusjonene fra dette arbeidet omtales generelt og for betydningen av Nesoddens utslipp spesielt. Dette kunne vært tatt inn i kommunens søknad.
2. I resipientvurderingen omtales videre Nesodden kommunes egen prøvetaking og resultatene av denne, herunder en svak forbedring i vannkvaliteten de siste årene.

- En kvantitativ beskrivelse av disse resultatene savnes i utslippssøknaden.
3. På side 10 i utslippssøknaden, under tabellen som viser miljørisikovurderingen for utslipp fra avløpspumpestasjoner, står teksten: «*Figur 4 viser flytskjema over pumpestasjoner med opplysning om pumpet mengde og overløp.*» Vi finner ikke dette flytskjemaet i søknaden med beskrivelse av mengde overløp, kun kulepunkter under der avstand fra land og utslippsdybde til de følsomme resipientene Bunnefjorden og Oslofjorden er beskrevet for de viktigste overløp, samt utslippet fra Fagerstrand renseanlegg.
 4. Nesodden kommune skriver at kommunen tidligere har gjennomført farekartlegging, ROS-analyse og beredskapsplan mot utilsiktede utslipp, og at disse ble revidert i 2023. Resultatene av denne revideringen kunne også vært med i søknaden.
 5. Kommunen oppgir at lekkasjen på avløpsnett er 10–15 %, og at en stor andel av dette er fra private stikkledninger. Her savner vi beskrevet en mer aktiv tilnærming med tiltak på eget nett og hvordan myndighet utøves overfor abonnentene for å fornye sine stikkledninger.
 6. Søknaden kunne også ha tatt med hvordan Nesodden har tenkt å overvåke pumpeledningen fra Nesodden til VEAS.

Nesodden kommune svarer følgende til punkt 1–6:

1. Kommunen sendte inn søknaden 28.04.2023, og det var på dette tidspunktet ikke trukket noen hovedkonklusjoner. Selv om arbeidet nå er kommet lenger tenker vi likevel at dette ikke ennå er naturlig å omtale i denne søknaden. Nesodden kommune vil forholde seg til det som kommer ut av prosjektet, og kommunen vil fortsette det pågående arbeidet med rehabilitering av avløpsnett. Kommunen har relativt god kontroll på i hvilke soner det er mest fremmedvann da de har vannmengdemålere på de viktigste overløpene. Utslipp fra overløpene går i dyputslipp (under sprangsjiktet). Det kan likevel bli aktuelt å vurdere utslippsanordningene om rapporten tilsier dette.
2. I årene 1996–2022 ble det tatt jevnlig prøver i 8–13 bekker/tjern etter et oppsatt prøvetakingsprogram, med vekt på fosfor og alger. Datafil er ettersendt til Statsforvalteren. Rapport fra 2020–2022 er ikke 100 % ferdigstilt.
3. Dette er dessverre en tekst som har hengt igjen, og skulle vært tatt ut.
4. Dette arbeidet startet opp i 2023. Det ble ikke ferdigstilt i 2023, men vil ferdigstilles første halvår 2025.
5. Kommunen har nært samarbeid med private abonnenter ved rehabilitering av kommunens hovedledningsanlegg. Kommunen TV-kjører private stikkledninger for en tilstandsvurdering og stikkledningene blir som regel oppgradert av abonnent samtidig. Det er sjelden kommunen må gå til det skritt å gi pålegg, da abonnentene frivillig rehabiliterer sitt stikk etter at kommunen har tilrettelagt for dette.
6. Kommunen har vannmåler i hver ende av ledningen (på hver side av fjorden) og vil motta alarm ved et brudd.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

I utgangspunktet er det forbudt å forurense, jf. forurensningsloven § 7. Etter lovens § 11 kan forurensningsmyndigheten likevel, etter søknad, gi tillatelse til virksomhet som kan medføre forurensning. Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis etter § 11 og fastsetter vilkårene etter forurensningsloven § 16, legges det vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 femte ledd.

Statsforvalteren vurderer også søknad om tillatelse opp mot vannforskriften § 4, som sier at «tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand». I tillegg skal alle saker som berører naturmangfold ifølge naturmangfoldloven § 7, vurderes etter prinsippene i §§ 8-12 i samme lov.

Det er virkningene av det omsøkte tiltaket på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom tiltakshaver senere ønsker å gjennomføre tiltaket på en annen måte enn beskrevet i søknaden må det søkes på nytt.

Selv om forurensningen holdes innenfor fastsatte vilkår, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp og påvirkning på miljøet så langt det er rimelig uten urimelige kostnader.

Lovgrunnlag og myndighet

Den aktuelle virksomheten krever tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven § 11, jf. forurensningsforskriften § 14-4. Vilkårene er gitt i medhold av forurensningsloven § 16, § 22 og § 40.

Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelser, jf. forurensningsforskriften § 14-3 og rundskriv T-3/12.

Forurensningsforskriften kapittel 14 gjelder for utslipp av kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelse med samlet utslipp større enn eller lik 2 000 pe (BOF₅) til ferskvann eller større enn 10 000 pe (BOF₅) til sjø. Dette følger av § 14-1. Tettbebyggelse er definert i kapittel 11 om generelle bestemmelser for avløp, og § 11-3 bokstav k. Avgrensningen av tettbebyggelser er uavhengig av kommune- og fylkesgrenser. Dersom avløpsvann fra to eller flere tettbebyggelser samles opp og føres til ett felles avløpsrenseanlegg eller utslippssted, regnes tettbebyggelsen som én tettbebyggelse.

Vurdering av forurensningspotensialet fra anlegget

Formålet med tillatelsen

Avløpssektoren utgjør en kritisk infrastruktur for å samle opp og rense avløpsvann og redusere forurensning av vann og vassdrag. Samtidig har også sektoren forurensende utslipp til vann gjennom overløp, lekkasjer på avløpsnettet og utslipp fra avløpsrenseanlegg. I tillegg kan avløpssystemet medføre fare for forurensning av luft og grunn.

Utgangspunktet for de krav som stilles for kommunen sitt avløpssystem ligger i forurensningsforskriften kapittel 14. Forskriften utgjør minstekrav som skal overholdes. Forskriften må også ses i sammenheng med EUs vannrammedirektiv, som er implementert i norsk rett gjennom vannforskriften. At forskriften oppstiller minstekrav innebærer at der Statsforvalteren anser det nødvendig ut fra en avveining av de fordeler og ulemper forurensningen fra avløpssystemet utgjør, kan det vurderes strengere krav. I denne sammenheng vil vannforskriftens føringer om miljømål være et viktig premiss. Det vil normalt være resipientens tåleevne som er styrende for de krav som blir satt. Sentralt er også hvilken teknologi man har tilgjengelig for å i størst mulig grad unngå den forurensning som avløpssektoren kan medføre.

Formålet med en tillatelse er derfor primært å beskytte miljøet mot uheldige virkninger av utslipp av avløpsvann, inkludert eventuelt forurenset overvann, for å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand i berørte vannforekomster. I tillatelse med vilkår setter forurensningsmyndigheten krav som skal sikre

tilfredsstillende oppsamling, transport og rensing av avløpsvann, herunder tiltak for å hindre forurensning fra overløpsutslipp og lekkasjer fra avløpsnett.

Nytt avløpsdirektiv ble vedtatt av EU 27.11.2024. Implementeringen av det nye direktivet i norsk rett kan medføre endringer i forurensningsforskriften. Det vil til enhver tid være det strengeste kravet som gjelder.

Tettbebyggelse

Nesodden kommune har i dag avløpsinfrastruktur fordelt i to tettbebyggelser. Hoveddelen av kommunens avløpsnett inngår i en del av Oslo tettbebyggelse (kapittel 14). Denne delen av kommunen er tilkoblet VEAS og fører avløpsvannet dit. I tillegg ligger Fagerstrand tettbebyggelse i kommunen. Denne tettbebyggelsen er omfattet av kapittel 13 i forurensningsforskriften, og avløpsvannet fra dette området føres til Fagerstrand renseanlegg. Ved nedleggelse av Fagerstrand renseanlegg innen 2026 og påkobling av avløpsnettet til VEAS vil også Fagerstrand inngå som del av Oslo tettbebyggelse. Ved tidspunktet for påkobling av tidligere Fagerstrand tettbebyggelse til VEAS, vil også dette avløpsnettet omfattes av denne tillatelsen. Kommunen må melde fra til Statsforvalteren når dette er gjennomført.

Kommunens del av tettbebyggelsen når Fagerstrand tettbebyggelse inkluderes er beregnet til 25 340 pe (BOF₅) i 2050.

I henhold til tillatelsens punkt 1.1 plikter Nesodden kommune å til enhver tid ha oppdatert dokumentasjon på tettbebyggelsens utbredelse (areal) og potensielle utslippsstørrelse i pe (BOF₅) (beregnet etter NS 9426). Ved utbygging av kommunens infrastruktur eller vesentlig utvidelse av virksomhet som medfører økte utslipp, skal kommunens del av tettbebyggelsens geografiske utbredelse og utslippsstørrelse i pe oppdateres. Videre skal det være samsvar mellom kommunens del av tettbebyggelsens potensielle utslipp og etablert rensekapasitet ved VEAS.

Avløpsanlegg skal utformes slik at de kan motta og behandle alt avløpsvann som oppstår i del av tettbebyggelsen under alle de klimatiske forhold som er normale for stedet hvor avløpsanlegget ligger. Når det potensielle oppsamlingsbehovet for kommunalt avløpsvann skal vurderes for Nesodden kommune sin del av tettbebyggelsen, så skal vedtatte reguleringsplaner legges til grunn. Hensikten med dette er å sikre at behovet for økt oppsamlings- og behandlingskapasitet for avløpsvann er tilpasset kommunens planer for ny utbygging av bolig- eller hytteområder eller aktuell næringsvirksomhet. Plikt til tilknytning til eksisterende avløpsanlegg følger av forurensningsloven § 23 og plan- og bygningsloven § 27-2. Kommunene følger opp denne plikten som myndighet etter plan- og bygningsloven.

Tillatelsens rammer

Tillatelsen omfatter påslipp av avløpsmengde tilsvarende inntil 25 340 pe (BOF₅) målt i maksuke, til VEAS. Tillatelsens rammer er basert på tall fra søknaden. Formålet med å sette rammer for tilført mengde organisk stoff i maksuke i tillatelsen, er å vite hvilket utslippspotensial som legger grunnlaget for vilkårene. Nesodden kommune skal ha oversikt over mengder avløpsvann i maksuke angitt i m³ og i pe (BOF₅) som kommunen tilfører VEAS hvert år. Mengden avløpsvann som kommunen tilfører VEAS skal måles.

Dersom kommunens tilførte avløpsmengde til VEAS målt i maksuke er større enn 25 340 pe skal Statsforvalteren varsles, og Nesodden kommune må søke om endring av tillatelsen i henhold til faktisk belastning. Kommunen skal i så tilfelle også varsle VEAS.

Styringsdokumenter

For å sikre god håndtering av avløp, og for å motvirke forurensning, stiller Statsforvalteren i tillatelsen krav til styringsdokumenter, avløpsnett, utslipp til resipient og resipientovervåking. For å sikre minst mulig forurensning fra avløpssystemet er det viktig at de vilkår som blir stilt overholdes, og at kommunen varsler Statsforvalteren ved eventuelle endringer som er av betydning for den gitte tillatelsen. Endringer som kan ha betydning for den totale belastningen, og som innebærer et vesentlig økt utslipp, må omsøkes Statsforvalteren som forurensningsmyndighet før endringene finner sted.

I tillatelsens kapittel 2 og 3 følger de krav Statsforvalteren stiller til hvilke styringsdokumenter som det forventes at kommunen har i tilknytning til det totale avløpssystemet. Dette innebærer først og fremst en klimatilpasset miljørisikovurdering av det totale avløpssystemet jf. tillatelsens punkt 2.5.1. Dette skal inngå som en del av kommunens internkontroll, og kravet om internkontroll følger av forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) §§ 2, 4 og 5. Miljørisikovurderingen skal være en viktig del av grunnlaget for den overordnede avløpsplanen og beredskapsplanen.

I henhold til punkt 2.6 i tillatelsen skal kommunen ha en overordnet plan for avløp, ofte omtalt som hovedplan for avløp. Den overordnede avløpsplanen skal være kommunens styringsdokument og verktøy for håndtering av avløp, både på både kort og lang sikt. Planen skal forankres i kommunens behov for tiltak og investeringer. Planen skal se ulike mål og prioriteringer i sammenheng, og bidra til at vannmiljømålene i vannforskriften oppnås. Handlingsdelen i den overordnede avløpsplanen skal sammenstille tiltak og prioriteringer innenfor gjeldende økonomiplanperiode. Utfordringene knyttet til et mer ekstremt klima skal belyses, og herunder hvilke tiltak som iverksettes for å sikre avløpssystemets fremtidige funksjoner.

Samordning

Påslipp via Nesodden kommunes avløpsnett til VEAS er ikke tillatt uten at dette er avklart med VEAS i forkant.

Nesodden kommune sin del av avløpsnettet, overføringsledninger og pumpestasjoner må ses i sammenheng med VEAS og påslipp fra de andre eierkommunene. Innlekking av fremmedvann eller andre tekniske svakheter på avløpsanlegg i Nesodden, Asker, Bærum og Oslo kommune påvirker VEAS sitt avløpssystem og utslipp. Vi forutsetter derfor at miljørisikovurderingen og tiltaksprioriteringer i Nesodden kommune er samordnet med miljørisikovurderinger og prioriteringer i alle eierkommunene og VEAS. Dette må dokumenteres med årlig oppdatering av samordnet miljørisikovurdering. Ansvar for samordning påhviler hver av eierkommunene, men dersom dette ikke følges opp kan VEAS utpeke ansvarlige for samordningen.

Utslipp til vann

Utslipp av avløpsvann er en viktig kilde til forurensning. Avløpsvann kan inneholde flere typer forurensning, inkludert næringsstoffer, bakterier, mikroplast og miljøgifter. Dette vil kunne påvirke vannmiljøet i resipientene.

Utslipp til vann vil skje ved overløp fra pumpestasjoner og ved lekkasje fra avløpsnettet til kommunen. Dårlig avløpsnett og innlekking av fremmedvann anses i dag å utgjøre det største driftsproblemet ved norske avløpsanlegg. Fremmedvann på avløpsnettet fører til dårligere funksjon ved avløpsrenseanleggene og økte utslipp. En betydelig del av fremmedvannet er drikkevann som er lekket ut fra drikkevannsnettet. Dårlig avløpsnett fører også til at urensset avløpsvann lekker ut og forurenser drikkevann og miljøet.

Nye tillatelser til avløpssektoren stiller i større grad enn tidligere krav til avløpsnettets funksjon, vedlikehold og fornyelse. Kommuner og anleggseiere må etablere overvannsløsninger som er planlagt og dimensjonert for forventet framtidig økt nedbørintensitet, slik at ikke spillvannsnettet overbelastes av fremmedvann.

Tillatelsen omfatter krav til avløpsnett, pumpestasjoner og overløp. Dette blir referert til som det totale avløpssystemet. Det totale avløpssystemet i tillatelsen omfatter ikke annet enn det Nesodden kommune selv drifter.

Fornyelse av avløpsnett og reduksjon av fremmedvann

Statsforvalteren mener at det må sikres en forsvarlig fornying av avløpsnettet til kommunen. Avløpsnettet må driftes, vedlikeholdes og fornyes på en planmessig måte, slik at forventet funksjon og god teknisk tilstand opprettholdes på lang sikt. Dette mener vi gjøres best ved å basere tiltakene på forpliktende handlingsplaner nedfelt i kommunale saneringsplaner. På den måten vil tiltakene bli dimensjonert ut fra reelle behov og utfordringer, og i samsvar med forventet levetid på de eksisterende avløpsrenseanleggene. Tiltak i kommunen skal være basert på miljørisikovurderingen Nesodden kommune utarbeider for det totale avløpssystemet. For å redusere innlekking av fremmedvann, stiller Statsforvalteren krav om at kommunen skal ha en tiltaksplan for å redusere andelen fremmedvann som tilføres avløpsnettet, jf. punkt 3.1.3 i tillatelsen. Videre stiller vi krav om at kommunen skal ha en tiltaksplan for fornyelse av avløpsnettet. Utformingen av en slik tiltaksplan beskrives nærmere i tillatelsens punkt 3.1.2.

Oversikt over overløp på avløpsnettet

Av forurensningsforskriften § 14-5 siste ledd følger det at den ansvarlige for avløpsanlegget skal ha oversikt over alle overløp på avløpsnettet. Oversikten skal også inkludere eventuelle lekkasjer av betydning. Vi stiller derfor vilkår om at driftstid for alle overløp skal registreres. Overløp av vesentlig størrelse og miljømessig betydning skal måles innen 01.01.2028. Overløp fra mindre overløp kan beregnes hvis en miljørisikovurdering dokumenterer at overløpet er av mindre miljømessig betydning. Beregningene skal ha lav usikkerhet. Måling av alle vesentlige driftsoverløp er en forutsetning for å ha et godt kunnskapsgrunnlag for å jobbe med reduksjon av fremmedvann og overløpsutslipp, samt krav til avløpssystemets funksjon.

Vi har stilt vilkår i tillatelsen punkt 3.1.4 om at den samlede mengden utslipp via driftsoverløp fra avløpsnettet over året ikke skal overstige 2 % innen 01.01.2030. Kommunen skal videre som del av den overordnede avløpsplanen inkludere en tiltaksplan for å redusere driftsoverløp og vurdere behovet for å etablere fordrøyingsbasseng eller andre avbøtende tiltak, jf. punkt 2.7.

Kommunen skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av utslipp fra overløpspunkter på avløpsnettet av vesentlig størrelse eller betydning, til berørte vannforekomster, jf. tillatelsen punkt 8.1. Overvåking etter forurensningsforskriften skal være nærmere utslippspunktene og dokumentere effekten av utslipp av avløpsvann, mens overvåking etter vannforskriften skal dokumentere tilstanden i resipienten etter samlet belastning.

Statsforvalteren forutsetter at Nesodden kommune setter av tilstrekkelig med ressurser for å følge opp arbeidet med fornyelse av avløpsnettet.

Virkningsgrad på avløpsnettet

I tillatelsens punkt 3.1.5 har vi stilt krav til virkningsgrad på avløpsnettet. Utslipp pga. feil ved avløpsnettet, stans i pumpestasjoner ol. skal ikke redusere virkningsgraden med mer enn 5 % frem

til 01.01.2030 og deretter maksimalt 3 % over året. Beregning av virkningsgraden på avløpsnettet skal gjøres ved å legge til grunn målte verdier for overløp eller beregnede verdier for mindre omfattende overløpsutslipp. I tillegg skal andre ulike kilder til tap beregnes.

Hensikten med å stille krav til virkningsgrad på avløpsnettet er å sikre at avløpsnettet er funksjonelt til enhver tid, med minst mulig lekkasjer og overløp. Beregning av virkningsgrad er nødvendig for at kommunen skal kunne vurdere hvor stor andel av det kommunale avløpsvannet fra tettbebyggelsen som faktisk når frem til avløpsrenseanlegget.

Utslipp til luft

Lukt

Utslipp av støy og luft til omgivelsene er ifølge søknaden svært begrenset. Større pumpestasjoner som Buhrestua og Alvern har luktreanseanlegg. Tidligere problemer med lukt knyttet til håndtering av slam er nå borte etter nedleggelsen av Buhrestua renseanlegg.

Virksomheten skal ikke medføre luktulempere av betydning for naboer. Dersom kommunen har punktkilder av lukt i nærheten av boliger mv., så skal det gjøres luktberegninger iht. Norsk Standard NS-EN 13725. Vi har satt luktimmisjonskrav til lukt fra punktkilder i tillatelsens punkt 4.2. Vi har også satt krav til at Nesodden kommune skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager og avvik på lukt.

Støy

Statsforvalteren har i punkt 5 satt vilkår til støy i tråd med dagens praksis for avløpstillatelser, basert på *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021)*.

Konsekvenser for natur og miljø

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Nesodden kommune har en rekke registrerte naturverdier, inkludert flere områder med naturtypene høgmyr, rik edellauvskog, gammel granskog (liggende og stående død ved), hule eiker, hagemark, sump- og kildeskog, samt en rekke andre viktige naturtyper. Det er også registrert mange arter av nasjonal forvaltningsinteresse i tilknytning til disse områdene, og i kommunen ellers. Kommunen har en rekke verneområder på land og i sjø.

Nesodden kommune har 45 pumpestasjoner på sitt avløpsnett. De fleste av disse har dypvannsutslipp til Oslofjorden, mens enkelte har oppsamlingstank eller utslipp til lokale resipienter i form av bekker og elver. Søknaden er vedlagt en miljørisikovurdering hvor alle pumpestasjoner er vurdert og navngitt med veinavn, men det er ikke redegjort for i hvilken grad viktige naturverdier vil kunne bli berørt av utslipp fra kommunens avløpsinfrastruktur.

Statsforvalteren vurderer at kommunen må få oversikt over påvirkningen på de ulike resipientene for overløp, og risiko for konsekvenser for natur og miljø som følge av dette. Det er derfor satt et krav i tillatelsen punkt 8 om at kommunen innen 01.01.2027 skal gjennomføre en utredning av hvilken påvirkning utslipp av avløpsvann fra overløp på avløpsnettet har på berørte resipienter, herunder hvordan utslippene påvirker vannforekomstenes mulighet til å oppnå miljømålet i vannforskriften om god kjemisk og økologisk tilstand, og hvordan naturverdier i resipientene blir påvirket av utslippene. Kunnskap om tilstanden i resipientene og påvirkningen fra avløpssystemet er helt nødvendig for at kommunen skal kunne iverksette nødvendige avbøtende tiltak der det er

behov for dette. Dersom utredningen viser at overløp fra pumpestasjoner påvirker naturverdiene i resipientene negativt, eller bidrar til å vanskeliggjøre oppnåelsen av miljømålene i henhold til vannforskriften, skal det utarbeides avbøtende tiltak eller plan for sanering for de aktuelle pumpestasjonene. Statsforvalteren vil følge opp gjennomføringen av dette når utredningen er utarbeidet.

Søknaden og Statsforvalterens behandling av den er basert på eksisterende kunnskap om det biologiske mangfoldet i og rundt tiltaksområdet. Statsforvalteren anser at kunnskapsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig til at kravet i naturmangfoldloven § 8 om at beslutningene skal hvile på et best mulig kunnskapsgrunnlag, er oppfylt. Dette er fordi det ikke er tydelig hvilke resipienter og naturverdier som påvirkes av utslipp fra overløp, og hvor stor påvirkningen er. Kommunen har identifisert de viktigste utslippspunktene for avløpsvann, men det gjenstår å få full oversikt over alle utslippspunkter og resipienter. Videre er det heller ikke belyst hvilken effekt som utslippene har på resipientene. Hensynet til føre-var-prinsippet i § 9 i naturmangfoldloven vektlegges derfor, og det settes vilkår om at kommunen skal gjennomføre en utredning og iverksette nødvendige tiltak dersom det er behov. Det er også gjort en vurdering ut fra den samlede belastningen som økosystemet vil bli utsatt for etter § 10. Statsforvalteren anser at fastsatte vilkår vil sikre at naturmangfoldet ikke vil forringes i nevneverdig grad.

Statsforvalteren mener derfor at prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldlovens §§ 8 til 12 er oppfylt.

Vurdering etter vannforskriften

I henhold til §§ 4 og 5 i vannforskriften skal tilstanden i overflatevann og kunstige og sterkt modifiserte vannforekomster beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk tilstand/godt økologisk potensial og god kjemisk tilstand. Ny aktivitet og inngrep skal ikke medføre forringelse eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål som er satt.

Utslipp fra Nesodden kommune sitt avløpssystem vil være i form av overløp fra pumpestasjoner, eller lekkasje fra avløpsnett. Hovedandelen av dette vil gå direkte til Oslofjorden, som er sterkt belastet av utslipp av næringsstoffer fra jordbruk, avløp og industri.

Nesodden kommune har overløp som går til vannforekomsten Oslofjorden (Vann-nett ID: 0101020601-C) fra vestsiden av kommunen, og til Bunnefjorden (0101020701-5-C) i øst. Begge vannforekomstene har moderat økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand. Utfordringene til fjorden er godt kjent. I mars 2021 la Regjeringen frem *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv*, og i juni 2021 utga Norsk institutt for vannforskning (NIVA) og Havforskningsinstituttet (HI) rapporten *Utredning av behovet for å redusere tilførselene av nitrogen til Ytre Oslofjord* (rapport L.NR. 7639-2021). Å redusere nitrogentilførselene fra kommunalt avløp, samt spredt bebyggelse og fra jordbruk til Oslofjorden er i tråd med *Regjeringens Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv*, jf. innsatsområde 1 (Redusere utslipp fra kommunalt avløp og avløp i spredt bebyggelse) og 2 (Redusere arealavrenning fra jordbruk).

Kommunen har i søknaden ikke gjort utfyllende vurderinger angående tilførselen av avløpsvann til Oslofjorden fra avløpssystemet. Det vises i søknaden til det pågående arbeidet i regi av Fagrådet for Indre Oslofjord, som forventes å gi innsikt i påvirkningen fra kommunens avløpssystem på fjorden.

Det er heller ikke gjort vurderinger angående de øvrige resipientene i kommunen som vil kunne motta avløpsvann fra overløp ved pumpestasjoner. Kommunen har vedlagt en risikovurdering for alle pumpestasjoner, og skriver ellers at de fleste vannforekomstene i kommunen er registrert med moderat tilstand. Ifølge Vann-Nett er det høye nivåer av nitrogen og/eller fosfor som er årsaken til dette for flesteparten av vannforekomstene. Kommunen skriver i søknaden at de har registrert en svak forbedring de siste årene, og tror dette skyldes rehabilitering av avløpsnett og færre private avløpsrenseanlegg. Rapporteringen fra kommunen viser at det i 2024 ble sluppet ut 32 925 m³ avløpsvann og 250 kg fosfor ved overløp på avløpsnettet. I 2023, et år preget av mye nedbør og ekstremværet «Hans», var den rapporterte mengden avløpsvann og fosfor i overløp henholdsvis 221 968 m³ og 1 687 kg. Dette viser at utslipp fra avløpssystemet til vann i kommunen i perioder vil kunne være betydelig. Hovedandelen av dette går direkte til Oslofjorden, men deler av det vil gå til lokale resipienter.

Statsforvalteren kan ikke tillate en økning av utslipp til Oslofjorden, eller til andre resipienter, dersom dette medfører en forringelse av miljøtilstanden i vannforekomstene og vanskeliggjør oppnåelsen av miljømålene i vannforskriften om minst god tilstand. Ettersom det ikke fremkommer av søknaden hvordan utslippet fra avløpssystemet til Nesodden kommune påvirker miljøtilstanden i berørte vannforekomster, har Statsforvalteren som nevnt tidligere lagt inn et krav i tillatelsen om at dette skal utredes nærmere.

Statsforvalteren mener at en ny utslippstillatelse til kommunen vil gi strengere krav til avløpsnettets funksjon og utslipp, og bidra til å redusere utslipp til Oslofjorden og øvrige resipienter. Kravet om utredning sikrer at vi vil få bedre oversikt over tilstand og påvirkninger på vannforekomster i og rundt kommunen, og gi kommunen mulighet til å jobbe målrettet med målene i vannforskriften.

Statsforvalteren vurderer at resipientene blir ivaretatt gjennom vilkårene som er stilt i tillatelsen. Så lenge avløpssystemet til Nesodden kommune driftes i tråd med vilkårene, skal ikke avløpssystemet medføre fare for forringelse eller vanskeliggjøre oppnåelsen av miljømålene for de berørte vannforekomstene.

Rapportering

Kommunen plikter å ha kontroll på sine utslipp, og skal rapportere årlig til Statsforvalteren som forurensningsmyndighet. Kravet om rapportering følger av tillatelsen punkt 11. I tillegg til egenkontrollrapportering via Altinn skal Nesodden kommune også rapportere i egenkontrollskjema for årsrapport. Skjema for årsrapport finnes på Statsforvalteren sine hjemmesider (se henvisning til lenke i tillatelsen). Årsrapport skal sendes inn som vedlegg til egenkontrollrapportering via Altinn.

Statsforvalteren vil følge opp overholdelse av krav fastsatt i tillatelsen, samt øvrig forurensningsregelverk, gjennom tilbakemelding på egenkontrollrapport, årsrapport og tilsyn.

Samfunnsmessige hensyn

Avløpsanlegg utgjør kritisk infrastruktur for oppsamling og rensing av avløpsvann fra Norges befolkning. Denne infrastrukturen er avgjørende for å forhindre ytterligere forringelse av vannforekomster.

Statsforvalteren vurderer at håndteringen av avløpsvann i et kontrollert avløpssystem regulert til formålet er i tråd med regelverket, og at dette hensynet må tillegges stor vekt i vurderingen om tillatelse skal gis. Det er avgjørende at Nesodden kommune har en tillatelse etter kapittel 14 som er dekkende for sitt avløpssystem. Samtidig vurderer vi at kravet om utredning vil sikre at kommunen

og Statsforvalteren får oversikt over status og påvirkning på vannforekomstene i og rundt kommunen, og kan iverksette avbøtende tiltak der det er nødvendig for å begrense påvirkningen på natur og miljø.

Konklusjon

Vi har vurdert søknaden og kommet frem til at samfunnsnyttens virksomheten utgjør overstiger de forurensningsmessige ulempene knyttet til virksomheten. Det forutsettes at virksomheten drives i samsvar med vilkårene som følger av tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Vi har vurdert at Nesodden kommunes drift på avløpssektoren, med de vilkårene som er gitt i tillatelsen, ikke vil komme i konflikt med naturfangfoldet eller medføre forringelse av tilstanden i vannforekomstene, eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål etter vannforskriften.

Statsforvalteren gir Nesodden kommune tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann for kommunens avløpsnett med tilhørende pumpestasjoner og overløp på særskilte vilkår.

Frister

Tabell 1 gir oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever. Tabellen viser til vilkårpunkter i tillatelsen.

Tabell 1: oversikt over vilkårpunkter med frister i tillatelsen

Vilkårspunkt i tillatelsen	Tiltakstyper	Frister
2.5 Internkontroll	Gjennomgang og oppdatering av internkontrollen	Årlig gjennomgang og oppdatering ved endringer
2.5.1 Miljørisikovurdering	Gjennomgang og oppdatering av miljørisikovurdering	Årlig
2.6 Overordnet avløpsplan med handlingsdel	Gjennomgang og oppdatering av overordnet avløpsplan (hovedplan)	Årlig
3.1.1, 3.1.2, 3.1.3 og 3.1.4 Tiltaksplaner	Gjennomgang og oppdatering av tiltaksplaner	Årlig
3.1.4 Krav til utslipp via overløp	Dokumentere årlige utslippsmengder i overløp	1. mars hvert år
	Den samlede utslippsmengden via driftsoverløp over året skal ikke være over 2 %	Fra 01. januar 2030
	Overløp av vesentlig størrelse og betydning skal måles	Fra 1. januar 2028
3.1.5 Krav til virkningsgrad for avløpsnett	Gjennomføre planlagte tiltak for å redusere utlekking	Kontinuerlig
	Dokumentere avløpsnettets virkningsgrad	1. mars hvert år
	Utslipp på grunn av feil på avløpsnett, stans i	Fra dags dato

	pumpestasjoner og liknende skal ikke redusere virkningsgraden i avløpsnett med mer enn 5 % Utslipp på grunn av feil på avløpsnett, stans i pumpestasjoner og liknende skal ikke redusere virkningsgraden i avløpsnett med mer enn 3 %	Fra 1. januar 2030
3.2.3 Påslipp	Krav til vurdering av påslipp i miljørisikovurderingen	Løpende oppfølging
6 Etablering av beredskap	Krav til oppdatert beredskapsplan	Løpende oppfølging
7.1 Overvåking etter forurensningsforskriften	Krav til overvåking og dokumentasjon av effekten av utslipp av avløpsvann	1. mars hvert tredje år
7.2 Overvåking etter vannforskriften	Krav til årlig program for overvåking	1. mars hvert år
7.4 Registrering i Vannmiljø	Legge inn overvåkingsdata i Vannmiljø	Innen 1. mars hvert år
8 Utredninger	Gjennomføring og innlevering av utredning for utslipp av avløpsvann fra overløp på berørte resipienter	01.01.2027
11. Rapportering	Rapportere avløpsdata gjennom Altinn og rapportere til Statsforvalteren (årsrapport)	1. mars hvert år

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus gir Nesodden kommune tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann fra del av Oslo tettbebyggelse i Nesodden kommune. Tillatelsen gjelder Nesodden kommunes avløpsnett med tilhørende pumpestasjoner og overløp for avløpsvann som føres til VEAS.

Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 og forurensningsforskriften kapittel 14 *Krav til utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelse § 14-4*. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i § 16, § 22 og § 40.

Tillatelsen gjelder fra dags dato. Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr datert 03.07.2023. Vi varslet sats 3 som i 2023 utgjorde 187 100 kroner for behandling av søknaden.

Statsforvalteren vedtar at forurensningsforskriftens § 39-4 sats 4 kommer til anvendelse i denne saken. Nesodden kommune skal betale 137 000 kroner for Statsforvalterens arbeid med tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Herunder hører gjennomgang av søknaden, møter og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstillelse av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Statsforvalteren inngår også.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang

Vedtaket, herunder plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Øystein Hansgård Gjelsvik
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tillatelse etter forurensningsloven for Nesodden kommune til utslipp av kommunalt avløpsvann fra del av Oslo tettbebyggelse

Kopi til:

Nesodden kommune v. Reidun Isachsen

Nesodden kommune v. Niclas Wigforss

VEAS AS

PURA

Naturvernforbundet Nesodden

BÆRUM KOMMUNE

ASKER KOMMUNE

OSLO KOMMUNE VANN- OG AVLØPSETATEN

Bjerkåsholmen 125

3470 SLEMMESTAD

Postboks 700

1304 SANDVIKA

Katrineåsveien 20

3440 RØYKEN

Postboks 4704 Sofienberg

0506 OSLO

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Tillatelse etter forurensningsloven for Nesodden kommune til utslipp av kommunalt avløpsvann fra del av Oslo tettbebyggelse

Tillatelsen er gitt i medhold av forurensningsloven § 11 jf. forurensningsforskriften § 14-4.
Vilkårene er satt i medhold av forurensningsloven § 16, § 22 og § 40.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad av 28.04.2024, kunnskap hentet fra uttrekk av Vann-Nett og Naturbase, samt andre opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden.

Informasjon fra enhetsregisteret:

Navn på ansvarlig enhet: Nesodden kommune avløpsverket
Organisasjonsnummer: 976 664 248
Postadresse: Postboks 123, 1451 Nesoddtangen

Informasjon om virksomheten fra Statsforvalterens database:

Tettbebyggelse: del av Oslo tettbebyggelse	
Anleggsnavn: Nesodden avløpsnett til VEAS	
Anleggsnr. og anleggsaktivitet: 3212.0027.01 - Avløp	
Kommune: Nesodden	Fylke: Akershus
Lokalisering (UTM): sone 33, øst: 254450 nord: 6639403	
Lokalisering og adresse: Kongleveien 2, 1452 Nesoddtangen.	
Næringskode og bransje: 37.000 Oppsamling og behandling av avløpsvann	
Hovedkategori IED*:	
IED-kode: ikke omfattet	

* IED (industriutslippsdirektivet) er gjennomført i norsk rett ved forurensningsforskriften av 1. juni 2004 nr. 931, kap. 36.

Tillatelsesnummer: 2025.0765.T		Arkivreferanse: 2022/17176
Tillatelse første gang gitt: 29.09.2025	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
Hilde Sundt Skålevåg seksjonssjef		Øystein Hansgård Gjelsvik rådgiver

Tillatelsen er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Endringslogg

Endrings- nummer	Endringer av	saksbehandler	Beskrivelse av endring
00	29.09.2025	OYHGJ	Tillatelsen ble gitt.

Innhold

1.	Tillatelsens rammer.....	5
1.1	Omfang	5
1.2	Samordning	6
2.	Generelle vilkår	7
2.1	Utslippsbegrensninger.....	7
2.2	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	7
2.3	Plikt til forebyggende vedlikehold	7
2.4	Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare	7
2.5	Plikt til internkontroll	7
2.5.1	Krav om miljørisikovurdering	8
2.6	Krav til kommunens planlegging av samlet avløpsvirksomhet	8
2.7	Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning.....	9
3.	Utslipp til vann	9
3.1	Krav til avløpsnett	9
3.1.1	Krav til oppsamling av kommunalt avløpsvann	9
3.1.2	Krav om tiltaksplan for fornyelse av avløpsnett	10
3.1.3	Krav til kontroll med overvann og annet fremmedvann tilført avløpsnett	10
3.1.4	Krav til utslipp via overløp	10
3.1.5	Krav til virkningsgrad for avløpsnett	11
3.2	Krav til rensing av avløpsvann	11
3.2.1	Generelt	11
3.2.2	Påslippspunkt for avløp	11
3.2.3	Påslipp.....	12
4.	Utslipp til luft.....	12
4.1	Generelt.....	12
4.2	Lukt fra punktkilder.....	12
4.3	Støy	13
5.	Avfall og avløpsslam.....	13
6.	Akutt forurensning – forebyggende tiltak, varsling og beredskap	13
6.1	Forebyggende tiltak	13
6.2	Beredskapsanalyse	14
6.3	Beredskapsplan.....	14
6.4	Beredskapsetablering.....	14
6.5	Øving av beredskap	14
6.6	Varsling av akutt forurensning	14

7.	Resipientundersøkelser og overvåkning	15
7.1	Overvåking etter forurensningsforskriften	15
7.2	Overvåking etter vannforskriften	15
7.3	Rapportering av overvåkingsresultater	16
7.4	Registrering i Vannmiljø.....	16
8.	Utredninger.....	16
9.	Energi	17
9.1	Energistyringssystem	17
9.2	Utnyttelse av overskuddsenergi	17
10.	Substitusjon av kjemikalier og råstoffer	17
11.	Krav til rapportering.....	18
11.1	Årlig egenkontrollrapportering.....	18
11.2	Årsrapport.....	18
12.	Nedleggelse, ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg	18
13.	Tilsyn	19
	Vedlegg 1: Oversikt over utvalgte, sentrale begreper benyttet i tillatelsen.....	19

1. Tillatelsens rammer

1.1 Omfang

Tillatelsen gjelder all transport, behandling og utslipp av avløpsvann fra Nesodden kommune sin del av Oslo tettbebyggelse. Tillatelsen omfatter kommunens avløpsnett med tilhørende pumpestasjoner og overløp for avløpsvann som føres til VEAS. Ved påkobling av avløpsvann fra Fagerstrand tettbebyggelse til VEAS, blir denne tettbebyggelsen også en del av Oslo tettbebyggelse, og denne delen av avløpsnettet vil dermed omfattes av denne tillatelsen.

Tillatelsen omfatter utslipp fra samlet tilført avløpsmengde tilsvarende **inntil 25 340 BOF₅ personekvivalenter (pe)** i maksuke.

Alle tettbebyggelser som er tilknyttet samme avløpsrenseanlegg, også tettbebyggelser i andre kommuner, regnes som én tettbebyggelse i henhold til forurensningsforskriften kapittel 11, § 11-3 bokstav k, andre ledd. Tillatelse til transport, behandling og utslipp av kommunalt avløpsvann i deler av tettbebyggelse som ligger i andre kommuner enn Nesodden kommune, er regulert i egne tillatelser.

Nesodden kommune skal til enhver tid ha oppdatert dokumentasjon på tettbebyggelsens utbredelse (areal) og utslippsstørrelse i pe (BOF₅) beregnet etter NS 9426¹. Ved utbygging av kommunens infrastruktur eller vesentlig utvidelse av virksomhet som medfører økte utslipp fra tettbebyggelsen, skal tettbebyggelsens geografiske utbredelse og utslippsstørrelse oppdateres.

Kommunen plikter å sørge for at det er samsvar mellom rensekapasitet og størrelsen på potensielt utslipp (pe (BOF₅)) av avløpsvann i maksuke fra kommunens del av tettbebyggelsen, før slike endringer som nevnt over realiseres. Det er ikke tillatt å overskride det faktiske utslippet i pe (BOF₅) utover tillatelsens ramme. Ved langvarige overskridelser plikter kommunen å utarbeide en tiltaksplan for å redusere konsekvensene av dette på kort og lang sikt. Ved permanente utvidelser, må kommunen søke Statsforvalteren om en endring av tillatelsen.

Nesodden kommune må ha oversikt over mengder avløpsvann i maksuke angitt i m³ og i pe (BOF₅) som tilføres VEAS hvert år. Mengden avløpsvann som kommunen tilfører VEAS skal fortrinnsvis måles. Hvis dette ikke er mulig, kan en legge til grunn beregninger med lav usikkerhet. Samarbeid om håndtering av avløpsvann mellom VEAS, eierkommunene Oslo, Bærum og Asker, samt andre kommuner som sender avløpsvann til VEAS, forutsettes formalisert gjennom privatretslige avtaler.

Kravene i denne tillatelsen tar utgangspunkt i kommunens beregnede, potensielle utslipp etter NS 9426, og basert på kunnskap om antallet fastboende og ikke-fastboende personer, industri

¹ Med kommunens beregnede potensielle utslipp, menes den maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i pe (BOF₅) til det avløpssystemet som reguleres i denne tillatelsen, og som oppstår i den uka i året med forventet høyest belastning. Beregningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og ti år fram i tid.

med påslipp til avløpsnett og eventuelle andre kilder som vil påvirke mengden og sammensetningen av kommunalt avløpsvann som oppstår.

Tabell 1: Beregningene gjengis her for å unngå tvil om hvilke utslippsforhold som lå til grunn da tillatelsen ble gitt

Kilde	Beregnet pe (BOF ₅) i 2023	Beregnet pe (BOF ₅) i 2026 (Fagerstrand tettbebyggelse inkludert)	Beregnet pe (BOF ₅) i 2050
Fast bosatte	15 468	19 949	26 167
Dagpendlere	- 1 420	-1 420	-1 420
Kommunale virksomheter og arbeidsplasser, hoteller o.l.	529	529	529
Tilknyttede hytteområder	94	94	65
Påslipp industri	0	0	0
SUM	14 671	19 152	25 341

Grensesnittet mellom Nesodden kommune og VEAS er ved følgende leveringspunkt til VEAS:

- Innløpstunnel til VEAS.

Dersom grensesnittet endres, må Statsforvalteren varsles.

Nytt avløpsdirektiv ble vedtatt av EU 27.11.2024. Implementeringen av det nye direktivet i norsk rett kan medføre endringer i forurensingsforskriften. Det vil til enhver tid være det strengeste kravet som gjelder.

Kravene til overvåking i denne tillatelsen er tilpasset behovet for samordnet overvåking etter vannforskriften.

1.2 Samordning

Nesodden kommune sin del av avløpsnett, overføringsledninger og pumpestasjoner må ses i sammenheng med VEAS og tilførsler fra alle kommuner til VEAS. Innlekking av fremmedvann eller andre tekniske svakheter på avløpsanlegg i de tilkoblede kommunene påvirker VEAS sitt avløpssystem og utslipp. Vi forutsetter derfor at miljørisikovurderingen og tiltaksprioriteringer i Nesodden kommune er samordnet med miljørisikovurderinger og prioriteringer i VEAS og kommuner som sender avløpsvannet dit. Det må dokumenteres årlig oppdatering av samordnet miljørisikovurdering.

Dersom partene i det interkommunale samarbeidet ikke selv har pekt ut den ansvarlige for at internkontrollaktivitetene blir tilstrekkelig samordnet, skal VEAS påse slik samordning.

2. Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning for organisk belastning og eutrofisituasjonen i resipienten er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens punkt 3 til 5. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet.

2.2 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra det totale avløpssystemet, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter kommunen å redusere utslipp så langt det er mulig uten urimelige kostnader.

Det totale avløpssystemet skal drives, vedlikeholdes og fornyes i et langsiktig perspektiv, slik at forventet funksjon og ytelse opprettholdes og er stabil til tross for variasjoner i belastning og klimaforhold.

2.3 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal kommunen sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Systemer og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.4 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter Nesodden kommune å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

Kommunen skal så snart som mulig informere Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Med forurensningsmessig betydning menes unormale tilførsler av forurensninger til avløpsrenseanlegget som kan få konsekvenser for overholdelse av utslippskrav eller slamhåndtering. Akutt forurensning skal i tillegg varsles, jf. krav fastsatt i punkt 6.6 i denne tillatelsen.

2.5 Plikt til internkontroll

Kommunen plikter å etablere internkontroll for sin avløpsvirksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette². Internkontrollen skal sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven³ og relevante forskrifter til disse

² Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, nr. 1127

³ L11.06.1976 nr. 79 Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)

lovene, der særlig forurensningsforskriften kap. 11 og 14 legger rammer for kommunens avløpsvirksomhet. Kommunen plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Kommunen plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Punkt 2.5.1 beskriver konkrete krav til innholdet i en miljørisikovurdering, både med hensyn til *akutt* forurensning og risiko for annen ulovlig forurensning.

2.5.1 Krav om miljørisikovurdering

Kommunen skal ha en oppdatert skriftlig, klimatilpasset miljørisikovurdering av det totale avløpssystemet som denne tillatelsen omfatter. Dette innebærer en risikovurdering av forhold knyttet til avløpssystemet som kan forårsake utilsiktede forurensningsutslipp og fare for forurensning.

Denne miljørisikovurderingen skal som et minimum legge vekt på:

- Påslipp etter kapittel 15 og 15 A
- Kritiske punkter på avløpsanlegg
- Hvordan tilførsler fra kommunen påvirker kapasitet og renseeffekt ved VEAS
- Utslipp til sårbar resipient
- Utslipp av farlige stoffer
- Områder med mulige brukerkonflikter
- Hvordan det totale avløpssystemet blir påvirket av klimaendringer
- Angi risiko og risikoreduserende tiltak i prioritert rekkefølge
- Vannforskriftens § 4 og mål om god kjemisk og økologisk tilstand i vannforekomstene

På grunnlag av utførte risikoanalyser og fastsatte akseptable risikonivåer for skadelige hendelser som følge av utslipp, må det planlegges og gjennomføres tiltak for å overholde akseptabelt risikonivå. Både konsekvensreduserende og sannsynlighetsreduserende tiltak skal vurderes. Hvert tiltak skal være knyttet til en ansvarlig person/stilling, og tiltaket skal ha en frist for gjennomføring. Dette skal dokumenteres skriftlig i en tiltaksplan som inngår i virksomhetens internkontrollsystem.

Miljørisikovurderingen og tilhørende tiltaksplan skal evalueres minst én gang per år og skal oppdateres etter hvert som tiltak er gjennomført og kunnskapsgrunnlaget endrer seg. Evalueringen skal dokumenteres skriftlig. Det skal foreligge en skriftlig rutine for gjennomføring av miljørisikovurderinger, herunder kriterier for oppdatering.

Miljørisikovurderingen skal være en viktig del av grunnlaget for den overordnede avløpsplanen og beredskapsplanen (se punkt 2.6 og punkt 6.3).

2.6 Krav til kommunens planlegging av samlet avløpsvirksomhet

Kommunen skal sørge for å identifisere behovet for vedlikehold, fornyelse og utbygging av avløpsnett, pumpestasjoner og avløpsrenseanlegg for kommunalt avløpsvann og overvann både

på kort og lang sikt. Kommunen plikter videre å sette av tilstrekkelig med ressurser, både økonomiske og personressurser, slik at identifiserte behov for tiltak og øvrige krav i denne tillatelsen kan gjennomføres planmessig og over tid. Hvordan kommunen skal løse dette i praksis innenfor fastsatte frister, skal dokumenteres overfor Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus på forespørsel.

Gjennom en overordnet avløpsplan skal kommunen se tiltak, mål og prioriteringer i sammenheng med øvrig planlegging i kommunen. Avløpsplanen skal resultere i utarbeidelse av konkrete tiltak. Det skal tydelig framgå hvilke tiltak som skal gjennomføres innenfor gjeldende og kommende økonomiplanperiode.

Kommunen skal på bakgrunn av en årlig vurdering av hvordan kravene i denne tillatelsen og forurensningsforskriften kap. 14 er fulgt opp, vurdere behov for nye tiltak og endringer i prioriteringene. Som en del av den årlige vurderingen, skal kommunen vurdere om etablert behandlingskapasitet for kommunalt avløpsvann står i forhold til beregnet potensielt utslipp fra kommunens del av tettbebyggelsen og med vedtatte planer om utbygging. Dette for å sikre at behovet for økt oppsamlings- og behandlingskapasitet for avløpsvann er tilpasset kommunens planer for ny utbygging av bolig- eller hytteområder eller aktuell næringsvirksomhet⁴.

Dersom vurderingen viser at behandlingskapasiteten ikke er tilstrekkelig, skal kommunen presentere konkrete tiltak for å øke behandlingskapasiteten og sikre fremtidig finansiering innen utbyggingen gjennomføres.

2.7 Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning

Kommunen skal ha kjennskap til og kunne dokumentere skriftlig i hvilken grad avløpsnett og forurenset overvann påvirker eller kan påvirke vannmiljøet, sårbare naturtyper eller områder som brukes av sårbare arter.

Det må utvises særlig aktsomhet ved planlegging av nye ledningstraseer og ved graving eller andre aktiviteter som kan påvirke naturmangfoldet. Kommunen må gjøre seg kjent med aktuelle bestemmelser som kan gjelde for slik aktivitet.

3. Utslipp til vann

3.1 Krav til avløpsnett

3.1.1 Krav til oppsamling av kommunalt avløpsvann

Avløpsvannet fra nye bygninger skal knyttes til offentlig avløpsnett, jf. § 27-2 i plan- og bygningsloven.

⁴ Med aktuell næringsvirksomhet menes næringsvirksomhet som vil innebære økt belastning av kommunens oppsamlings- og behandlingskapasitet for avløpsvann, som påslipp fra hotellvirksomhet og næringsmiddelindustri

Kommunen skal utarbeide en tiltaksplan for trinnvis økt tilknytning for eksisterende områder der tilknytningsgraden per i dag er lavere enn 98 %⁵. Planen for trinnvis tilknytning skal inngå i kommunens overordnede avløpsplan.

Kommunen skal til enhver tid ha oversikt over utbygginger og tilkoblinger som medfører endring av tettbebyggelsens samlede utbredelse og størrelse i pe (BOF₅).

Kommunen må holde seg oppdatert på ny avløpsteknologi og ta i bruk beste tilgjengelige teknikker for å begrense utslipp.

3.1.2 Krav om tiltaksplan for fornyelse av avløpsnett

Kommunen skal utarbeide en tiltaksplan for fornyelse av avløpsnett med kummer, pumpestasjoner m.v. Tiltaksplanen skal vise det årlige, gjennomsnittlige behovet for fornyelse av spillvannsførende ledningsnett, og hvilke kriterier som er lagt til grunn for fornyelse. Tiltaksplanen skal være sammenhengende og skal minst omfatte de neste 5 årene.

Kommunens ledningsdatabase skal oppdateres kontinuerlig etter hvert som avløpsnettet fornyes.

3.1.3 Krav til kontroll med overvann og annet fremmedvann tilført avløpsnett

Kommunen skal lage en tiltaksplan for å redusere andelen fremmedvann som tilføres avløpsnett. Planen skal beskrive konkrete tiltak for trinnvis separering av avløpsnett for overvann og sanitært avløpsvann.

I områder hvor det separate overvannsnett mottar forurensset overvann, skal behovet for rensing vurderes og dokumenteres.

Utslipp av sanitært avløpsvann via overvannsnett er ikke tillatt.

3.1.4 Krav til utslipp via overløp

Kommunen skal ha oversikt over alle utslipp av urensset avløpsvann via overløp til resipient fra det totale avløpssystemet. Utslipp via overløp skal ikke føre til forsøpling.

Utslipp av urensset avløpsvann er uønsket, og innen 01.01.2030 skal den samlede mengden utslipp via driftsoverløp over året ikke være over 2 %.

Kommunen skal som del av den overordnede avløpsplanen inkludere en tiltaksplan for å redusere driftsoverløp og vurdere behovet for å etablere fordrøyningsbasseng eller andre avbøtende tiltak jf. punkt 2.6. Det skal særlig tas hensyn til behovet for å redusere utslipp til sårbare resipienter og resipienter brukt til bading m.m. hvor utslippene kan representere en

⁵ Basert på nasjonale mål for vann og helse, vedtatt av regjeringen 22.05.2014, sist revidert 16.02.2024

miljø- eller helsefare.

Driftstid for alle overløp skal registreres. Alle utslipp via overløp skal måles fra og med 01.01.2028. Utslipp fra mindre overløp kan beregnes hvis en miljørisikovurdering dokumenterer at overløpet er av mindre miljømessig betydning. Dette skal inngå i årsrapporteringen til Statsforvalteren jf. punkt 10.

Alle utslipp via nødoverløp skal registreres særskilt og håndteres som en avvikssituasjon. Kommunen skal ha et overvåkings- og beredskapssystem som sikrer at nødoverløp straks oppdages og utbedres innen 24 timer. Rutiner for dette skal framgå av kommunen sine internkontrollrutiner og beredskapstiltak.

Planlagt stans i pumpestasjoner skal i utgangspunktet ikke gi overløpsdrift. I de tilfeller dette likevel kan bli nødvendig skal Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus varsles i god tid på forhånd slik at søknadsplikt etter forurensningsloven kan vurderes.

3.1.5 Krav til virkningsgrad for avløpsnett

Kommunen skal kontinuerlig gjennomføre planlagte tiltak for å redusere lekkasjer av urensset avløpsvann fra avløpsnett.

Virkningsgraden til avløpsnett, det vil si hvor stor andel av vannmengden som når fram til avløpsrenseanlegget sammenliknet med det som oppstår, skal dokumenteres og være tilgjengelig for Statsforvalteren ved forespørsel. Dette skal gjøres ved å legge til grunn målte verdier for overløp eller beregnede verdier for mindre omfattende overløpsutslipp, jf. punkt 3.1.4. I tillegg skal andre ulike kilder til tap beregnes.

Utslipp på grunn av feil på avløpsnett, stans i pumpestasjoner og liknende skal ikke redusere virkningsgraden i avløpsnett med mer enn 5 % fram til 1. januar 2030 og deretter maksimalt 3 % over året.

3.2 Krav til rensing av avløpsvann

3.2.1 Generelt

Alt avløpsvann som er medregnet i tettbebyggelsens utslippsstørrelse, skal behandles slik at samme minimumskrav til rensing oppfylles, uavhengig av avløpsrenseanleggenes dimensjonerende kapasitet og teknologi. Dette gjelder for utslipp større eller lik 50 pe. Kontrollkravene skal imidlertid være tilpasset det enkelte anlegg.

Avløpsrenseanlegg som tidligere har vært regulert etter kap. 13 i forurensningsforskriften, skal oppfylle de samme renskravene innen 7 år etter at overgangen til kapittel 14 fant sted.

3.2.2 Påslippspunkt for avløp

Avløpsvann fra tillatelsens virkeområde overføres til VEAS. Nesodden kommune drifter og eier alle sjøledninger for avløp. Grensesnittet er ved innløpstunnelen til VEAS.

Tabell 2: Påslippspunkt for avløp

Utslippspunktets navn/beskrivelse	Koordinater X (UTM sone 32)	Koordinater Y (UTM sone 32)
Grensesnitt til VEAS	247595	6636875

3.2.3 Påslipp

Påslipp til kommunalt avløpsnett skal ikke redusere muligheten for å overholde utslipps- og rensekrav satt i denne tillatelsen eller forurensningsforskriften. Påslippet skal heller ikke vanskeliggjøre overholdelse av krav i VEAS sin tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann, eller redusere muligheten for å utnytte avløpsslammet iht. gjødselvereforskriftens krav.

Kommunen plikter å avklare med ansvarlige for avløpsrenseanlegg som behandler kommunens avløpsvann om mulige negative konsekvenser for anlegget, før tillatelse til påslipp til kommunalt nett innvilges.

Kommunen skal ha oversikt over alle virksomheter som kan utgjøre en risiko for det kommunale avløpssystemet jf. forurensningsforskriftens § 15A-4, og følge opp disse gjennom påleggskrav og tiltak.

4. Utslipp til luft

4.1 Generelt

Lukt skal være driftsparametere for det totale avløpssystemet. Dette er for å sikre at lukt fra pumpestasjoner, overløp, kummer og eventuelle lufteinnetninger ikke er til vesentlig sjenanse for naboer og brukere av nærområdet.

Kommunen skal ha oversikt over kilder og vurdere behovet for tiltak og eventuelt effekten av gjennomførte luktreduerende tiltak.

Før bygging av nye anlegg og komponenter til anlegg (pumpestasjoner, kummer og utearealer og ledninger) må kommunen vurdere mulige kilder til lukt og om nærhet til bebyggelse, ferdsel eller terrengforhold kan skape luktkonflikter.

Kommunen skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager og avvik på lukt. Systemet skal være en del av internkontrollen.

4.2 Lukt fra punktkilder

Punktutslipp for avgasser skal håndteres slik at luktulempe forebygges effektivt.

Beregnet luktimmisjon fra slike kilder ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager mv. skal ikke overstige 1 ouE/m³ som maksimal månedlig 99 prosent timefrakt.

Luktberegninger skal gjennomføres i tråd med Norsk Standard NS-EN 13725.

4.3 Støy

Kommunens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride grensene i tabell 3. Grensene skal måles eller beregnes med frittfeltsverdi ved den mest støyutsatte fasaden.

Tabell 3: Støygrenser

Dag (kl. 07-19) LpAekv12h	Kveld (kl.19-23) LpAekv4h	Natt (kl. 23-07) LpAekv8h	Søn-/hellig- dager (kl. 07-23) LpAeq16h	Natt (kl. 23-07) LA1*
55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	50 dB(A)	60 dB(A)

*LA1 er et statistisk maksimalnivå, uttrykt som det støynivået som overskrides i 1 % av tiden i situasjoner der maksimalnivåhendelsene forårsakes av mange typer kilder, og antall hendelser ikke er entydige eller grupperbare. LpAeqT er A-veiet gjennomsnittsnivå (dBA) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra den ordinære driften av avløpsrenseanlegg, inkludert intern transport på område til anleggene og lossing/lasting av råvare, slam etc. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport er likevel ikke omfattet av grensene.

5. Avfall og avløpsslam

Kommunen plikter så langt det er mulig å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Kommunen plikter å sørge for at all håndtering av avfall, inkludert farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁶.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal leveres til lovlig avfallsmottak.

6. Akutt forurensning – forebyggende tiltak, varsling og beredskap

6.1 Forebyggende tiltak

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter kommunen å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

Kommunen plikter i tillegg å ha en plan for en trinnvis og systematisk gjennomføring av risikoreduserende tiltak avdekket i miljørisikovurderingen jf. vilkår 2.5.1.

⁶ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

6.2 Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikovurderingen skal kommunen utarbeide en beredskapsanalyse for den eventuelle restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som er identifisert i miljørisikoanalysen skal kommunen utarbeide og begrunne:

- organisering av beredskapen
- nødvendig beredskapsutstyr
- nødvendig mannskap
- responstid

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

6.3 Beredskapsplan

Miljørisikovurdering, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av kommunens internkontrolldokumentasjon.

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier.

Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

6.4 Beredskapsetablering

Basert på beredskapsplanen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

6.5 Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øvelse minst én gang pr. år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

6.6 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til *forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning*. Internkontrollen skal beskrive kartlegging og vurdering av risiko for akutt forurensning og annen uønsket påvirkning av ytre miljø. Kommunen skal så snart som mulig informere Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus om:

- Akutt forurensning på grunn av driftsstans som skyldes uhell eller langvarig strømbrudd
- Unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning

Kommunen kan finne skjema for varsling av akutt forurensning på Statsforvalteren sine nettsider: <https://www.statsforvalteren.no/nb/ostfold-buskerud-oslo-og-akershus/skjema-og-tjenester/>

7. Resipientundersøkelser og overvåkning

7.1 Overvåking etter forurensningsforskriften

Kommunen skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av utslipp fra overløp med en utslippsstørrelse av miljømessig betydning til berørte vannforekomster i henhold til et overvåkingsprogram. Overvåkingen skal være risikobasert og bidra til å avklare om resipienten skal registreres som følsom, normal eller mindre følsom jf. forurensningsforskriften kap. 11, vedlegg 1, punkt 1.1 og følge prinsippene i veileder TA-1890/2005 eller en oppdatert versjon av denne.

Overvåkingen skal gjennomføres med et intervall på 3 år og samordnes så langt det er mulig med overvåkingen etter vannforskriften.

Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres, kan Statsforvalteren pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet mhp. målepunkter, elementer og frekvens. Statsforvalteren kan også pålegge strengere renskrav.

7.2 Overvåking etter vannforskriften

Kommunen skal overvåke hvordan utslipp fra overløp med en utslippsstørrelse av miljømessig betydning påvirker tilstanden i vannforekomsten og dokumentere om utslippene medfører forringelse eller at miljømål ikke nås, jf. vannforskriften §§ 4 og 18. Overvåkingen skal gjennomføres i tråd med bestemmelsene i vannforskriften for tiltaksorientert overvåking § 18 og vedlegg V punkt 1.3 og vurderes etter klassifiseringssystemet for miljøtilstand i vann⁷. Overvåkingen skal belyse påvirkning fra pågående og tidligere utslipp fra virksomheten. Overvåkingen skal også belyse virksomhetens bidrag til samlet tilstand i vannforekomsten.

Kommunen skal benytte nødvendig fagekspertise og samarbeide med eventuelle andre forurensere om å utarbeide et overvåkingsprogram for de resipientene som berøres av avløpsvann. Hvis det pågår annen overvåking i resipienten av andre aktører (eksempelvis vannområde), anbefales det at overvåkingene samordnes. Overvåkningsprogrammet skal årlig vurderes av fagkyndig, og ved behov oppdateres.

Overvåkingsprogrammet/-ene skal følge anbefalinger gitt i gjeldende versjon av Veileder for klassifisering av miljøtilstand i kyst- og ferskvann (sist endret 20.06.2025). Overvåkingsprogrammet skal beskrive og begrunne hvilke biologiske og kjemiske

⁷ Veileder 02:2018 Klassifisering av miljøtilstand i vann. Økologisk og kjemisk klassifiseringssystem for kystvann, grunnvann, innsjøer og elver

kvalitetselementer/parametere som skal overvåkes, kvantifiseringsgrenser og intervall for prøvetaking. Plasseringen av prøvetakingspunkter og prøvetakingsfrekvens, samt hvordan og i hvilke matrikser (vann, biota, sediment) undersøkelsen vil bli gjennomført, skal også framgå og begrunnes i programmet. Det skal tas prøver både oppstrøms og nedstrøms anleggets utslippspunkt.

Overvåkingen skal gjennomføres av fagkyndig, uavhengig konsulent i henhold til overvåkingsprogrammet. Der det er hensiktsmessig kan selve prøvetakingen gjennomføres av kommunen selv i samråd med konsulenten. Dersom vurderingene viser at det er behov for tiltak av hensyn til resipient eller for å overholde kravene i denne tillatelsen, er kommunen også pliktig til så snart som praktisk mulig å utbedre forholdene.

Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres, kan Statsforvalteren pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet mhp. målepunkter, elementer og frekvens.

7.3 Rapportering av overvåkingsresultater

Resultater fra overvåkingen etter forurensningsforskriften, jf. punkt 7.1, skal drøftes og konklusjoner om registreringen av resipienten som følsom, normal eller mindre følsom presenteres for forurensningsmyndighetene som en del av påfølgende kalenderårs årsrapportering jf. punkt 11.2.

Vurdering av resultatene fra resipientundersøkelser etter vannforskriften skal sendes Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført, som del av årsrapporteringen jf. punkt 11.2. Resultatene skal vurderes etter det til enhver tid gjeldende klassifiseringssystem for vann, gitt i vannforskriften og veiledningsmateriell til forskriften.

7.4 Registrering i Vannmiljø

Alle overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsene er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljøs importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljøs kodeverk finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

8. Utredninger

Kommunen skal gjennomføre en utredning av hvilken påvirkning utslipp av avløpsvann fra overløp på avløpsnett har på berørte resipienter, herunder hvordan utslippene påvirker vannforekomstenes mulighet til å oppnå miljømålet i vannforskriften om god kjemisk og økologisk tilstand, og hvordan naturverdier blir påvirket av utslippene. Det må gjøres en vurdering av påvirkningen fra alle overløp til berørte resipienter. Utredningen skal bygge på målte verdier for overløp eller beregnede verdier med lav usikkerhet. På bakgrunn av resultatene fra utredningen og kommunens miljørisikovurdering skal kommunen vurdere behovet for sanering/utslippsreduserende tiltak ved overløpene på avløpsnett. Resultatene fra utredningen skal sammenstilles i en rapport som sendes Statsforvalteren innen 01.01.2027.

9. Energi

9.1 Energistyringssystem

Kommunen skal ha rutiner for regelmessig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv drift av hele avløpsanlegget. Et energistyringssystem skal inngå i internkontrollen.

9.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

Kommunen skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi internt og legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt, med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk mulig, begrenses av gitte konsesjoner eller medfører urimelige kostnader.

10. Substitusjon av kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes, herunder fellingskjemikalier og hjelpekoagulanter, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler m.m.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal kommunen dokumentere at den har gjennomført en risikovurdering av bruk og utslipp på bakgrunn av kjemikalienes egenskaper, mengder, utslippspunkt m.m, jf. også punkt 2.5 om internkontroll.

Kommunen eller den ansvarlige for driften av avløpssystemet plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av risiko for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Der bedre alternativer finnes, plikter kommunen å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁸

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁹ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

⁸ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

⁹ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

11. Krav til rapportering

11.1 Årlig egenkontrollrapportering

Kommunen skal rapportere avløpsdata til Miljødirektoratet innen 1. mars hvert år. Rapporteringen skal skje slik Miljødirektoratet legger til rette for.

11.2 Årsrapport

I tillegg til egenkontrollrapporten skal kommunen årlig rapportere på det til enhver tid gjeldende skjema for årsrapport som man finner på Statsforvalteren sine nettsider:

<https://www.statsforvalteren.no/nb/ostfold-buskerud-oslo-og-akershus/skjema-og-tjenester/>

Årsrapporten skal vedlegges egenkontrollrapporten, jf. punkt 10.1.

Kommunen skal årlig gi en skriftlig vurdering av driftsforholdene siste kalenderår for hhv. avløpsnett, slamhåndtering og overvåking med vekt på overordnede, kvalitative vurderinger.

Følgende tema skal inngå i vurderingene:

- Hvordan gjennomførte oppgraderinger siste kalenderår og planlagte endringer av avløpsnettet bidrar til å etterkomme kravene i tillatelsen og delmål i kommunens temaplan/hovedplan avløp med tilhørende handlingsplaner
- Hvordan avløpsnettet fungerer, inkl. virkningsgrad for nettet totalt, driftstid og mengder avlastet for overløp og beregning av innlekking og utlekking
- Omfanget av tiltak for å redusere tilførsler av overvann, herunder forventet og registrert effekt av tiltakene, inkludert større separeringstiltak
- Resultater, trender og konklusjoner fra resipientovervåking jf. hensikt med overvåkingen beskrevet i vilkår pkt. 7.1 og 7.2.
- Status for risikovurderinger og oppfølging

Data som rapporteres i egenkontrollrapporteringen eller til Vannmiljø er det ikke nødvendig å repetere i vurderingen over, ut over hva kommunen selv finner hensiktsmessig og naturlig for å underbygge konklusjoner. Rapporten med vurderinger skal lastes opp som vedlegg til egenkontrollrapporten til Miljødirektoratet for kommunens hovedledningsnett, inntil denne rapporteringen eventuelt integreres i egenkontrollrapporteringsskjemaene.

12. Nedleggelse, ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Om avløpsanlegg planlegges lagt ned eller stanset for en periode grunnet ombygging eller Utbedring, skal kommunen gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning.

Aktiviteter som kan medføre fare for forurensning må avklares med Statsforvalteren. Søknad om eventuelle unntak fra gjeldende rensekrav må sendes Statsforvalteren i god tid.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Statsforvalteren på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal ta utgangspunkt i den teknologi som ut ifra en samlet vurdering av nåværende og fremtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold, gir de beste resultater, jf. forurensningsloven § 2.

13. Tilsyn

Kommunen plikter jf. forurensningsloven § 50 å la representanter for Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus føre tilsyn med anleggene.

Vedlegg 1: Oversikt over utvalgte, sentrale begreper benyttet i tillatelsen

Begrep	Forklaring
Tettbebyggelse	Definert i forurensningsforskriften § 11-3 k) ut fra nærhet mellom husklynger bestående av minst 5 hus. Se fullstendig tekst i forskriften. I tillegg regnes tettbebyggelser som én tettbebyggelse dersom avløpsvann fra to eller flere tettbebyggelser samles opp og føres til ett felles avløpsrenseanlegg eller utslippssted.

	Definisjonen gjelder alle typer hus, både bolighus, hytter/turistanlegg, næringsbygg, institusjoner, idrettsanlegg mv.
Tettbebyggelsens utslippsstørrelse	Den maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i pe (BOF ₅) til tettbebyggelsens avløpsnett som oppstår i maksuke. Beregnes ut fra kunnskap om utslippskilder iht. NS 9426. (Kilde: EUs avløpsdirektiv)
Maksuke	Med maksuke menes største årlige pe (BOF ₅) - døgntilførsel beregnet som gjennomsnitt av sju påfølgende dager (Kilde: NS 9426 og EUs avløpsdirektiv).
Kommunens beregnede (potensielle) utslipp av avløpsvann i maksuke	Den beregnet, maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i pe (BOF ₅) til det kommunale avløpssystemet som reguleres i denne tillatelsen, og som oppstår i den uka i året med forventet høyest belastning. Beregningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og minst 10 år fram i tid, da tillatelsen uansett bør omgjøres senest etter 10 år. (Kilde: EUs avløpsdirektiv)
Avløpsslam	Avløpsslam er det slammet som felles ut ved rensing i et konvensjonelt avløpsrenseanlegg, og hvor ristgods er fjernet i forkant. Septikslam inngår ikke i denne definisjonen av hygieniske grunner. I boka om VA-teknikk av Ødegaard, omtales septikslam som en form for avløpsvann.
Råslam	Med råslam menes ubehandlet avløpsslam, dvs. slam som ikke har gjennomgått noen form for behandling. Fortykning og avanning av råslam er metoder for forbehandling som finner sted på avløpsrenseanlegget for å redusere vanninnholdet i avløpsslammet før transport. Dette er aktiviteter som det er naturlig å se på som en del av driften av et avløpsrenseanlegg, og ikke som avfallsbehandling. (Kilde: Miljødirektoratet)
Septikslam	Septikslam er en samlebetegnelse for det som oppstår ved tømning av slamavskillere, septiktanker og tette oppsamlingstanker o.l. og som kan ha et vanninnhold på 95-99 %. (Kilde Bjarne Paulsrud, Vann nr. 4/1982). Septikslam inngår ikke i definisjonen av avløpsslam. I boka om VA-teknikk av Ødegaard, defineres septikslam som en form for avløpsvann.
Overløp	Arrangement for avledning eller måling av væskemengder. Utforming avhenger av funksjon og væskemengde. Overløp kan også anvendes om den vannmengde som avledes/måles. (Kilde: Vannordboken). Der begrepet 'overløp' er brukt i denne tillatelsen, menes både driftsoverløp og nødoverløp.

	Overløpets funksjon er at når den tilførte vannmengden overstiger kapasiteten nedstrøms, blir en del av vannmengden før til en avlastningsledning (overløpsledning) som normalt fører overløpsvannet til nærmeste resipient. (Kilde NV-rapport 222_2016)
Driftsoverløp (også kalt regnvannsoverløp)	Overløp som er etablert for å hindre overbelastning av avløpssystemet i perioder med så store nedbørsmengder at avløpssystemets dimensjonerende kapasitet overskrides. (Kilde: Ødegaard, Hallvard (2012) Vann- og avløpsteknikk, Norsk Vann) Mest relevant for fellesnett.
Nødoverløp	Overløp som skyldes uforutsette hendelser i alle deler av avløpssystemet og som brukes av sikkerhetsmessige grunner. (Kilde: Ødegaard, Hallvard (2012) Vann- og avløpsteknikk, Norsk Vann)
Fremmedvann	Med fremmedvann menes det vannvolumet som tilføres avløpssystemet i tillegg til nødvendig spillvann/sanitært avløpsvann og evt. industrielt avløpsvann tillatt gjennom påslipp. Det er vanligvis regnvann, smeltevann, grunnvann eller drikkevann. Betegnes også som infiltrasjons- og innlekkingsvann ifølge boka om VA-teknikk av Ødegaard.
Virkningsgraden til avløpsnettet	Det vi si hvor stor andel av vannmengden som når fram til avløpsrenseanlegget sammenliknet med det som oppstår.
Blandprøver	Er en prøve satt sammen av flere mindre vannmengde-proporsjonale delprøver tatt gjennom prøvetakingsperioden. Prøvetakingsperioden er enten ett døgn eller en uke.
Ukeblandprøver	Er blandprøver tatt over minst fem døgn innenfor en periode på maks syv påfølgende døgn.
Prøvetaking	Med prøvetaking menes uttak av en representativ prøve og all behandling av prøven til den er klar for analyse. Dette inkluderer transport og oppbevaring av prøven inntil prøven er overlevert til laboratoriet. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)
Akkreditering	Med akkreditering menes en offisiell anerkjennelse av en organisasjons kompetanse og evne til å utføre angitte oppgaver i samsvar med gitte krav. I Norge er det Norsk Akkreditering som gir akkreditering. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)

Substitusjon/ substitusjonsplikt	Substitusjon betyr erstatning. Substitusjonsplikten innebærer at den enkelte virksomhet må vurdere sin kjemikaliebruk og gå over til mindre skadelige alternativer der det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe. Alle virksomheter som yrkesmessig bruker produkter som inneholder helse- og miljøskadelige kjemikalier, skal vurdere substitusjon.
-------------------------------------	--